



КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ ТУРУКТУУ ӨНУГУУ МАКСАТТАРЫНЫН СТАТИСТИКАСЫ

2015-2024

СТАТИСТИКАЛЫК ЖЫЙНАК
КЫСКАЧА ВЕРСИЯ



ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ МАКСАТТАРЫ

2015-жылдын сентябрь айында Бириккен Улуттар Уюмунун тарыхый саммитинде дүйнөлүк лидерлер глобалдык иш-аракеттер планын кабыл алышкан: **Биздин дүйнөнүн кайра түзүлүшү: 2030-жылга чейин туруктуу өнүгүүнүн күн тартиби**.

Туруктуу өнүгүү максаттары - кедей, бай жана орто деңгээлде өнүккөн бардык өлкөлөрдүн аракеттерине чакырык болуп саналат. Ал планетабыздын бакубатчылыгын жакшыртууга жана коргоого багытталган. Мамлекеттерде кедейчиликти жоюу боюнча иш-чаралар экономикалык өсүштү жогорулатууга жана билим берүү, саламаттыкты сактоо, социалдык коргоо ошондой эле, иш менен камсыз кылуу, климаттын өзгөрүшүнө каршы күрөшүү жана айлана-чөйрөнү коргоого багытталган аракеттер менен бирге ишке ашырылышы керектигин түшүнүшөт. Кабыл алынган милдеттенмелерге ылайык, алдыдагы 15 жыл ичинде өлкөлөр жакырчылыктын бардык түрлөрүн жоюуга, теңсиздикке каршы күрөшүүгө жана климаттын өзгөрүүсүнө байланыштуу көйгөйлөрдү чечүү боюнча аракеттерин күчөтүшөт. «Биздин дүйнөнүн кайра түзүлүшү: Күн тартиби-2030» аттуу жыйынтыктоочу документинин жыйынтыгында 17 глобалдык максатты, 169 тиешелүү милдетти жана 232 көрсөткүчтү камтыйт¹.

Кыргыз Республикасы башка мамлекеттер менен катар глобалдуу ТӨМгө жетишүүгө өз салымын кошуу жана алардын жетишүү көрсөткүчтөрүн көзөмөлдөө боюнча милдеттенме алган. Ошентип, 2018–2040-жылдарга карата Кыргыз Республикасынын Улуттук өнүгүү стратегиясына ылайык, Кыргызстан Күн тартиби-2030 кабыл алынган Туруктуу өнүгүү максаттарына жетишүүгө аракет кылат.

2025-жылдын июль айында Кыргыз Республикасы БУУнун Экономикалык жана Социалдык Кеңешинин колдоосунун астында Туруктуу өнүгүү боюнча жогорку деңгээлдеги саясий форумдун алкагында Экинчи Улуттук ыктыярдуу баяндама (УИБ)² сунуштады. УИБ Туруктуу өнүгүүнүн 17 Максатынын ичинен 16сын камтып, Кыргыз Республикасынын инклюзивдүү, адилеттүү жана туруктуу коом курууга болгон бекем берилгендигин чагылдырат. Документте кедейчиликти кыскартууга, модернизациялоого, адамдык капиталды өнүктүрүү, санариптештирүү, калктын аярлуу катмарына колдоо көрсөтүү жана туруктуу экономикалык өсүштү камсыз кылуу маселелерине өзгөчө көңүл бурулган. УИБди даярдоо учурунда SDG Tracker куралы колдонулуп, Туруктуу өнүгүүнүн максаттарына жетүүдөгү прогрессти түзүмдүү түрдө көзөмөлдөөгө жана ар тараптуу талдоого мүмкүндүк берди. Бул куралды колдонуу мониторингдин ачык-айкындуулугун жогорулатууга, маалыматтардын салыштырмалуу мүнөзүн жакшыртууга, негизги тенденциялар менен чакырыктарды аныктоого жана 2030-жылга чейинки Күн тартибин ишке ашыруу контекстинде өлкөнүн мындан аркы туруктуу өнүгүүсү үчүн артыкчылыктуу багыттарды белгилөөгө өбөлгө түздү.

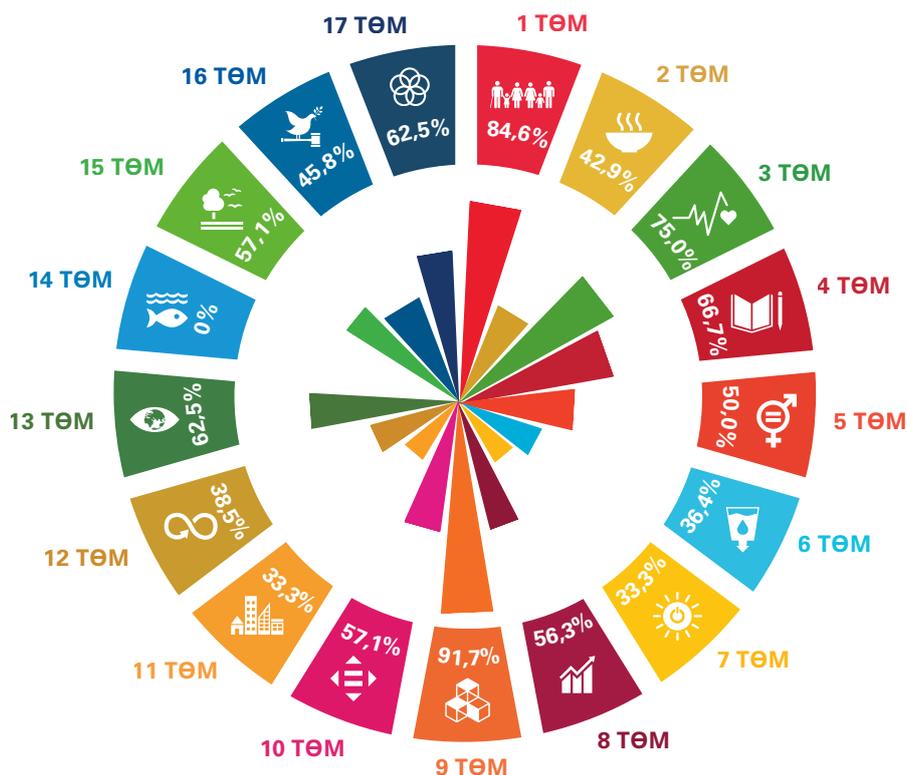
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети Туруктуу өнүгүү максаттарына жетүү үчүн маалыматтарды чогултуу боюнча аракеттерди координациялоого, 2030-жылга чейинки Күн тартибине статистикалык маалыматтарды чыгарууга жана Туруктуу өнүгүү максаттарына байланышкан далилдик базаны түзүүгө жооптуу негизги орган болуп саналат.

Бүгүнкү күндө Кыргыз Республикасында ТӨМдүн 217 индикаторуна мониторинг жүргүзүлүп жатат, анын ичинен 136 глобалдык, 59 улуттук жана 22 прокси индикаторлор, ошондой эле бул көрсөткүчтөр боюнча жеткиликтүү дизагрегацияланган маалыматтар жана метамаалыматтар (методология) бар. Бул көрсөткүчтөр боюнча жеткиликтүү дизагрегацияланган маалыматтар жана метамаалыматтар (методологиялар). Бардык көрсөткүчтөр Кыргыз Республикасынын ТӨМ боюнча Улуттук отчеттуулук платформасында — Open SDG KG сайтында жайгаштырылган: www.stat.gov.kg → «Статистика» бөлүмү → «Туруктуу өнүгүү максаттары».

¹<https://unstats.un.org/sdgs/indicators/Global-Indicator-Framework-after-2024-refinement-Russian.pdf>

²<https://hlpf.un.org/countries/kyrgyz-republic/voluntary-national-reviews-2025>

1-график. Кыргыз Республикасында ТӨМдүн глобалдык көрсөткүчтөрүнүн жеткиликтүүлүгүнүн талдоо



Кыргыз Республикасы Күн тартиби-2030 «Эч кимди артта калтырбоо» деген негизги билдирүүсүн аткарат, ушуга байланыштуу ТӨМ көрсөткүчтөрүн бөлүштүрүүгө көп көңүл бурулат. Глобалдык көрсөткүчтөрдүн жеткиликтүүлүгүн талдоо, 2025-жылдын 1-январына карата географиялык жайгашуусу боюнча - 58 көрсөткүч, жынысы боюнча - 40, жаш курагы боюнча - 26, кирешем деңгээли - 24, билими боюнча - 23 жана этностук таандыгы боюнча 14 көрсөткүч бөлүштүрүүгө жеткиликтүү экендигин көрсөттү. Миграциялык статусу жана майыптыгы бар адамдар жөнүндө бөлүштүрүлгөн маалыматтарды даярдоодо кемчиликтер бар.

2-график. ТӨМдүн глобалдык көрсөткүчтөрү үчүн маалыматтарды бөлүштүрүү боюнча талдоо



Берилген маалыматтар статистикалык жана административдик маалымат булактарынын негизинде түзүлгөн. ТӨМ көрсөткүчтөрү боюнча кеңири маалыматты Туруктуу өнүгүүнү мониторингдөө жана отчеттуулук боюнча Улуттук платформадан табууга болот².

«Кыргыз Республикасындагы Туруктуу өнүгүү максаттарынын статистикасы, 2015-2024» (кыскача версия) статистикалык жыйнагынын электрондук версиясы төмөнкү шилтеме аркылуу колдонуучуларга жеткиликтүү: <https://sustainabledevelopment-kyrgyzstan.github.io/publications/> же төмөндө берилген QR-код аркылуу.



Күн тартиби-2030дун максаттары жана милдеттери боюнча маалымат БУУнун расмий веб-сайтынан алынган: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/ru/sustainable-development-goals/>

³ТӨМ отчеттуулугунун улуттук платформасы: <https://sustainabledevelopment-kyrgyzstan.github.io/>



1 - МАКСАТ.

КЕДЕЙЧИЛИКТИН БАРДЫК ТҮРЛӨРҮН
БАРДЫК ЖЕРДЕ ЖОЮУ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Өтө кедейчилик шартында
жашаган кыргызстандыктар

198 285

улуттук стандарттар боюнча



Улуттук кедейчиликтин
чегинен төмөн жашаган



25,7%

Өлкөнүн төрттөн бир бөлүгүнөн көбү
кедей болуп саналат

Кедейчилик балдарга бирдей таасир этпейт.
Кедейлердин жалпы санынын жарымына
жакыны балдар болуп саналат.

Балдар кедейчилигинин
деңгээли

33,1%

954 508 бала
кедейчилик
шартында жашаган

алардын
ичинен

3,9%

111 926 бала
өтө кедейчилик
шартында жашаган

Өтө кедейчиликте жашаган адамдардын
саны кыйла төмөндөдү

2024



198,3 МИҢ
АДАМ

2000



1,6 МЛН.
АДАМ

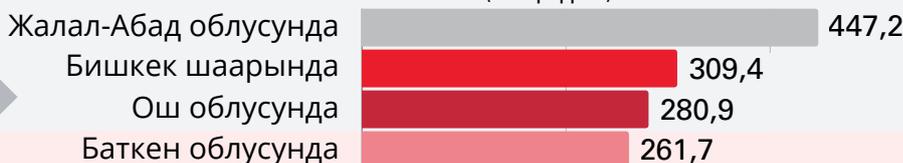
Кедейчиликтин улуттук
чегинен төмөн

1,9 МЛН.
АДАМ

жашаган

Эң көп сандар төмөнкү облустарга туура келген:

(миң адам)



Иштин болушу татыктуу жашоого
кепилдик бербейт



Жумуш менен камсыз
болгон калктын

17,3%

кедейчилик
шартында жашаган

2024-жылы кырсыктардын
натыйжасында экономикалык
жоготуулар

1 347,2

МЛН. СОМГО

бааланган



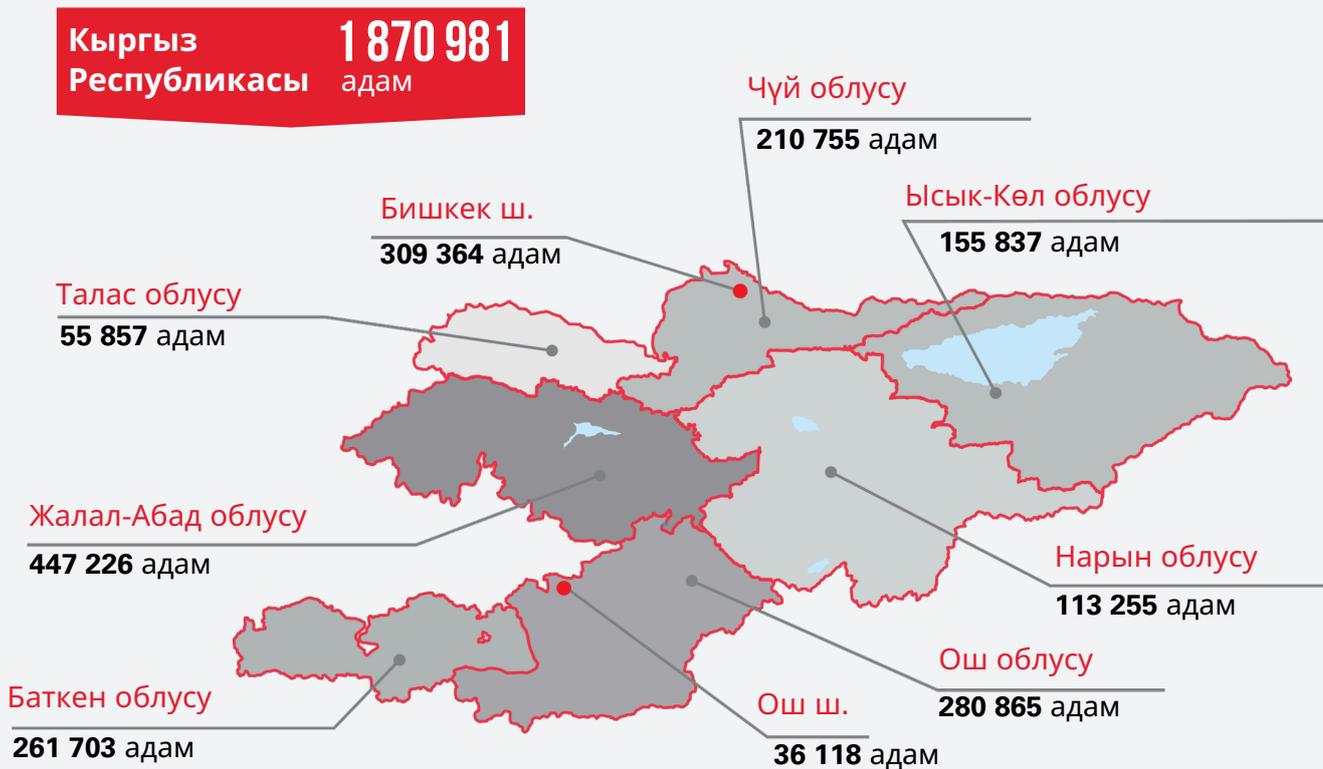


1 - МАКСАТ.

КЕДЕЙЧИЛИКТИН БАРДЫК ТҮРЛӨРҮН
БАРДЫК ЖЕРДЕ ЖОЮУ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Аймактар боюнча кедейлердин саны

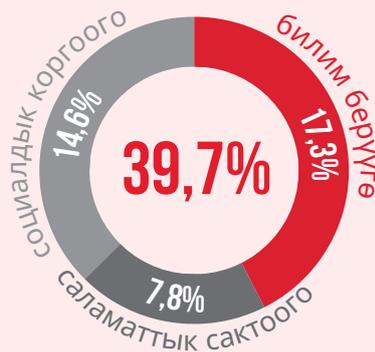


Пенсия жана жөлөкпул түрүндө социалдык колдоо менен өлкөнүн

16,1%

калкы камтылган

Негизги социалдык кызматтарга каралган мамлекеттик чыгымдар



Калктын үчтөн бир бөлүгүнөн көбү көп өлчөмдүү кедейчиликтин шартында жашайт





2 - МАКСАТ.

АЧКАЧЫЛЫКТЫ ЖОЮУ, АЗЫК-ТҮЛҮК
КООПСУЗДУГУН КАМСЫЗДОО
ЖАНА АЙЫЛ ЧАРБАСЫН ТУРУКТУУ
ӨНҮКТҮРҮҮГӨ КӨМӨКТӨШҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Ачкачылык

ФАОнун маалыматтарына
ылайык, 2023-жылы калктын

5,1%

минималдуу энергетикалык
керектөөлөрдү
канааттандыруу үчүн
тамак-ашты жетишсиз
деңгээлде керектешкен



Орточо жана оор
азык-түлүк коопсуздугунун
жоктугу калктын

4,7%

түздү



5 жашка чейинки



ар бир 7-чи

баланын бою өзүнүн жаш
курагына карата төмөн

(КККИ-2023)



5 жашка чейинки

балдардын

8,8%

ашыкча салмак аныкталды
(КККИ-2023)

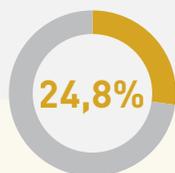


Азык-түлүк коопсуздугу

Айыл чарбасы эң ири жумуш
берүүчү тармак болуп саналат



иш менен
камсыз
болгон калк



айыл жергесинде
иш менен камсыз
болгон калк

359 МИНДЕН АШЫК

көбүнчө майда товарлары бар дыйкан
(фермердик) чарбалары, айыл чарба
продукцияларын өндүрүүнү



60% ЖАКЫНЫ

өндүрүшүн камсыздашат

Чакан фермердик чарбаларга инвестиция жасоо кедей адамдардын азык-түлүк коопсуздугун бекемдөөнүн, ошондой эле жергиликтүү жана дүйнөлүк рыноктордо азык-түлүк өндүрүшүн көбөйтүүнүн маанилүү жолу болуп саналат.



2 - МАКСАТ.

АЧКАЧЫЛЫКТЫ ЖОЮУ, АЗЫК-ТҮЛҮК
КООПСУЗДУГУН КАМСЫЗДОО
ЖАНА АЙЫЛ ЧАРБАСЫН ТУРУКТУУ
ӨНҮКТҮРҮҮГӨ КӨМӨКТӨШҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Керектөөнүн орточо физиологиялык
ченемдерине карата

ТАМАК-АШ АЗЫКТАРЫ МЕНЕН КАМСЫЗ БОЛУУ

100 %



186,8%

Жашылчалар жана бакча өсүмдүктөрү



139,1%

Өсүмдүк майы



115,2%

Сүт жана сүт азыктары



103,2%

Картошка



85,8%

Кант жана кант камтыган азыктар



83,1%

Эт жана эт деп эсептелген эт азыктары



76,0%

Буудай жана аны кайра иштетүү азыктары



69,0%

Жумуртка



61,4%

Мөмөлөр жана жемиштер



40,3%

Балык жана балык азыктары

Кыргызстанда айыл
чарбасына багыт берүү
индекси он жылдан бери
төмөн дэңгээлде бойдон
калууда.



Аялдардын

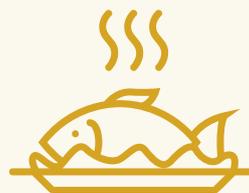
1,3%

анемия менен
жабыркайт



Орточо жан башына
балык продукциясын
керектөө жылына

3,7 кг түздү





3 - МАКСАТ.

ДЕНИ САК ЖАШОО ОБРАЗЫН КАМСЫЗ КЫЛУУ
ЖАНА БАРДЫК КУРАКТАГЫЛАР ҮЧҮН
БАКУБАТЧЫЛЫККА КӨМӨКТӨШҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Балдардын ден-соолугу



Акыркы беш жыл ичинде көбүнчө региондордо 5 жашка чейинки балдардын өлүм көрсөткүчү туруктуу төмөндөөсү белгиленүүдө

Ар кандай оорулардан,
уулануудан жана жаракаттан



2 233

же



5 жашка чейинки балдар каза болгон

бала 1 000 тирүү төрөлгөн балага

5 жашка чейинки балдардын өлүмүнүн



60%

ашык жашоосунун биринчи айына туура келет

Ар бир

1000

тирүү төрөлгөн балага биринчи ай ичинде

10 го жакын ымыркай каза болот



Энени коргоо

Төрөттүн

99%

көбү квалификациялуу адистер (дарыгерлер жана акушерлер) тарабынан кабыл алынган жана бул көрсөткүч республиканын бардык аймактарына мүнөздүү



ЭНЕЛЕРДИН ӨЛҮМҮ

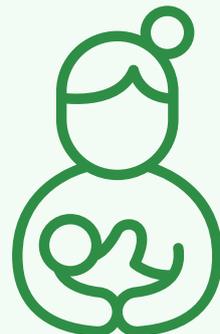
2020-жыл менен салыштырганда тирүү төрөлгөндөрдүн ар бир

100 000

алганда



төмөндөдү





3 - МАКСАТ.

ДЕНИ САК ЖАШОО ОБРАЗЫН КАМСЫЗ КЫЛУУ
ЖАНА БАРДЫК КУРАКТАГЫЛАР ҮЧҮН
БАКУБАТЧЫЛЫККА КӨМӨКТӨШҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Энени коргоо

Төрөткө чейинки камкордук

Тирүү бала төрөгөндөрдөн, **4 жана андан көп** медициналык байкоодон өткөн аялдар

98,4%



алардын ичинен

94,4 %



белгиленген
(КККИ-2023)

Акыркы 5 жыл ичинде, **15-19 жаштагы** энелердин төрөт көрсөткүчү, ушул эле жаштагы 1000 аялга алганда жаңы төрөлгөн ымыркайлар

33,4 төн



26,4 кө



чейин төмөндөгөн

ВИЧ/СПИД, безгек жана башка оорулар

ВИЧ-инфекциясы менен жашаган

1 053

АДАМ АНЫКТАЛГАН



ВИЧ-инфекциясынын жаңы учурлары **эркектер арасында** аялдарга караганда **1,6** эсе көп

2024-жылдын аягында Республика боюнча «СПИД» борборунда каттоодо турган ВИЧ менен жашаган адамдардын саны

9 806

АДАМДЫ ТҮЗДҮ



100 000 калкка карата кургак учук менен ооругандардын көрсөткүчү

44%



аялдар арасында

55%



эркектер арасында

Республика боюнча орточо эсеп менен күн сайын кургак учук оорусуна

10

чакты адам чалдыгат



4 - МАКСАТ.

БААРЫН КАМТЫГАН АДИЛЕТТҮҮ ЖАНА САПАТТУУ БИЛИМ БЕРҮҮНҮ КАМСЫЗДОО ЖАНА БАРДЫК АДАМДАР ҮЧҮН ӨМҮР БОЮ ОКУУ МҮМКҮНЧҮЛҮГҮН КОЛДОО

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

7-14 жаштагы балдар негизги көндүмдөрүнүн **жетишсиздигинен** жабыркашат



сабаттуулук

31%

көбү

(КККИ-2023)



математика

43%

6 жаштагы балдардын



мектепке чейинки даярдоо менен камтылышы төмөндөдү



2015



2024

15-24 жаштагы жаш аялдардын

29% көбү

маалыматтык-коммуникациялык технологиялар жаатында көндүмдөргө ээ

(КККИ-2023)



2024/2025

окуу жылында негизги жана орто мектептерде **диплому бар мугалимдердин** үлүшү



ТҮЗДҮ

Зтөн 5 жашка чейинки балдардын

70%

ден-соолугу жактан, билим деңгээли жактан жана психологиялык жактан нормага ылайык өнүгүүдө

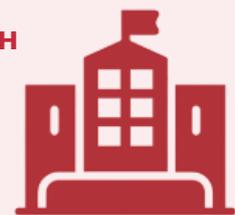
(КККИ-2023)



Орто билимди аяктагандардын деңгээли

89,1%

(КККИ-2023)





5 - МАКСАТ.

ГЕНДЕРДИК ТЕҢЧИЛИКТИ КАМСЫЗДОО ЖАНА
БАРДЫК АЯЛДАРДЫН ЖАНА КЫЗДАРДЫН УКУКТАРЫ
МЕНЕН МҮМКҮЛҮЧҮКТӨРҮН КЕҢЕЙТҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары



Гендердик белги боюнча теңдик жана басмырлабоо Кыргыз Республикасынын Конституциясы жана «Эркектер менен аялдар үчүн бирдей укуктар менен бирдей мүмкүнчүлүктөрдүн мамлекеттик кепилдиктери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы менен камсыздалат (ТӨМ 5.1.1)



Никеден турган

20-24 ЖАШТАГЫ

аялдардын



18 жашка толо
электе турмушка
чыгышкан
(КККИ-2023)

Өлкө парламентиндеги
аялдардын үлүшү



21,7%

2015

22,2%

2024

Жетекчилик кызматтардагы
аялдардын үлүшү



36%

2015

42%

2024

Аялдар үй тиричилигине жана
балдарды тарбиялоого
эркектерге караганда

4 эсе көп

убакыт жумшашат

(Убакыт бюджети – 2020)



91%

Калктын 15 жаш
жана андан улуу
курактагы
калктын арасында
**жеке мобилдик
телефону** бар

2024-жылдын 12-январындагы №14 «Кыргыз Республикасындагы жарандардын ден соолугун коргоо жөнүндө» Мыйзамы аялдар менен эркектердин сексуалдык жана репродуктивдүү ден-соолук кызматтарына жана бул чөйрөдөгү маалыматка толук жана бирдей жеткиликтүүлүгүнө кепилдик берет.

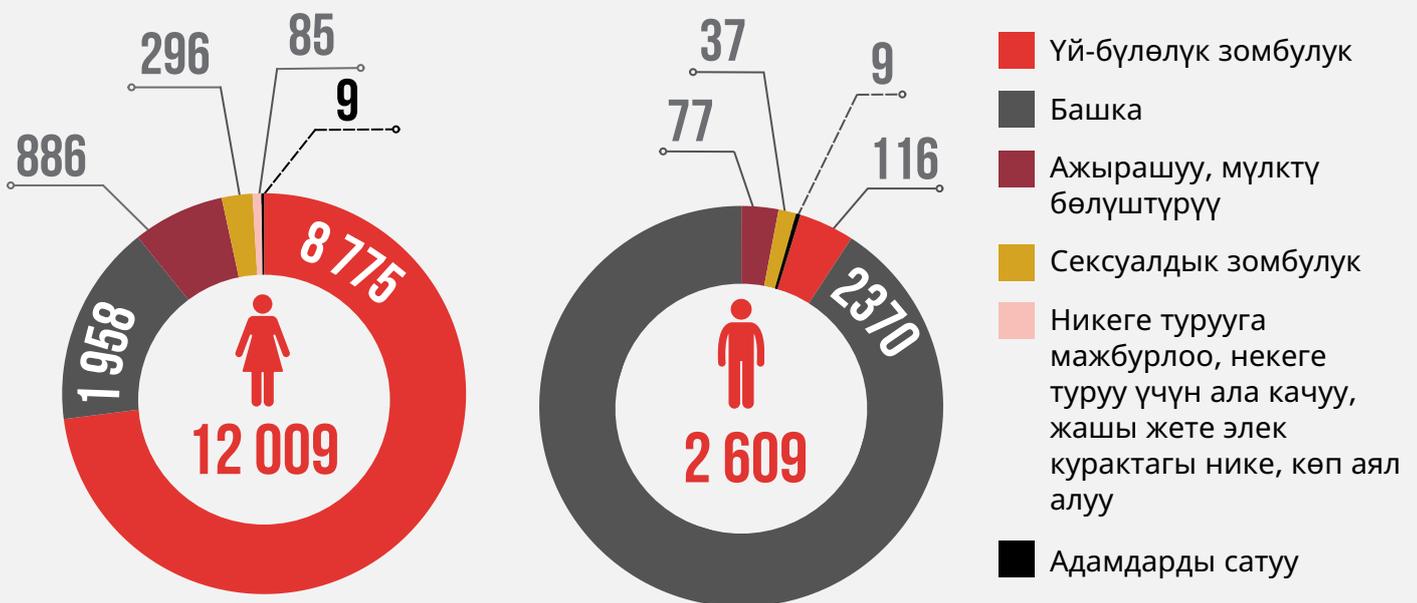


5 - МАКСАТ.

**ГЕНДЕРДИК ТЕҢЧИЛИКТИ КАМСЫЗДОО ЖАНА
БАРДЫК АЯЛДАРДЫН ЖАНА КЫЗДАРДЫН УКУКТАРЫ
МЕНЕН МҮМКҮЛҮЧҮКТӨРҮН КЕҢЕЙТҮҮ**

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Жасалган зордук-зомбулук фактылары боюнча **кризистик борборлорго жана калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөтүүчү мекемелерге** кайрылгандардын саны



15–49 жаштагы аялдардын 19% күйөөсүнүн **зомбулугун** төмөнкү себептердин жок дегенде бирөөсү боюнча **актоого болот деп эсептешет**

- аялы күйөөсүнүн уруксатысыз үйдөн чыкса
 - балдарын карабаса
 - күйөөсүнө каршы пикир айтса
 - жакындыкка каршы болсо
 - тамагы күйүп калса
- (КККИ-2023)





6 - МАКСАТ.

СУУ РЕСУРСТАРЫН САРАМЖАЛДУУ
ПАЙДАЛАНУУНУН ЖАНА БАРДЫК АДАМДАР
ҮЧҮН САНИТАРИЯНЫН БОЛУШУН КАМСЫЗДОО

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары



Калктын **97%** жакыны
ичүүчү суунун коопсуз
булактарына туруктуу
жеткилүүлүгү бар



КАЛКТЫН **58%**
жакыны канализацияга
туруктуу жеткилүүлүгү бар

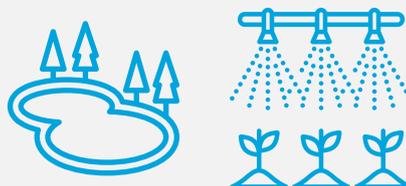


Калктын **97,6%**
коопсуздук талаптарын
колдонуу менен
уюштурулган санитардык
кызматтарды, анын ичинде
самыны жана суусу бар кол
жуучу түзүлүштөрдү
колдонушат

(КККИ-2023)

Дарыялардан, көлдөрдөн жана суу
сактагычтардан алынган суунун

94% көбү сугатка
багытталган



ЖАЛПЫ ЧОГУЛУТУЛГАН СУУНУН

26%

Ташуу учурундагы суунун чыгымы

Жалпы чогултулган суу

9 326,4
МЛН.М³



жоготуулар

2 417,3
МЛН.М³

Тиричилик жана өнөр жай
саркынды сууларынын

97,8% коопсуз
тазалоодон өтөт





7 - МАКСАТ.

БАРДЫК АДАМДАР ҮЧҮН ЭНЕРГИЯНЫН АРЗАН, ИШЕНИМДҮҮ, ТУРУКТУУ ЖАНА ЗАМАНБАП БУЛАКТАРЫНА ЖЕТҮҮНҮ КАМСЫЗДОО

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Кыргызстанда **дээрлик бүтүндөй калк** электр энергиясынын тармагына туташкан,



ал эми калктын

76% көбү электр энергиясына туруктуу жеткиликтүүлүгү бар

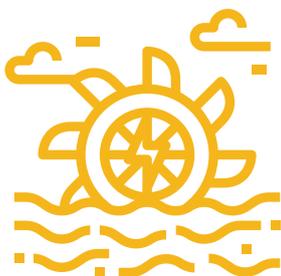
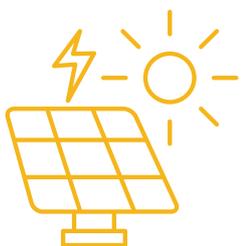


24,7%



Калктын төрттөн бир бөлүгүнө жакыны негизинен тамак-аш даярдоо жана жылытуу үчүн отундун **таза түрлөрүн жана технологияларды** колдонгон үй чарбаларда жашайт

2023-жылы энергиянын керектөөнүн жалпы көлөмүндө жаңыланган булактардан алынган энергиянын үлүшү



29,5%
түзгөн

Тонна шарттуу отундагы 1 млн сомго алганда учурдагы рыноктук баалардагы ИДПнын энергия сыйымдуулугу



2015



2023



8-МАКСАТ.

АЛДЫГА КАРАЙ, БААРЫН КАМТЫГАН ТУРУКТУУ ЭКОНОМИКАЛЫК ӨСҮШКӨ, ТОЛУК ЖАНА ӨНДҮРҮМДҮҮ ЖУМУШТУУЛУККА ЖАНА БАРДЫК АДАМДАР ҮЧҮН ТАТЫКТУУ ЖУМУШКА КӨМӨКТӨШҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Жумушсуздуктун деңгээли



15 ЖАШТАН 24 ЖАШКА ЧЕЙИНКИ жаштардын



иштебейт, окубайт жана кесиптик көндүмдөрдү да өздөштүрбөйт

Иш менен камсыз болгон калктын жалпы санынан



формалдуу эмес сектордо иштегендер



айыл чарба секторунда

15 ЖАШТАН 24 ЖАШКА ЧЕЙИНКИ аялдардын билим алууга, кесиптик көндүмдөрдү өздөштүрүүгө жана ишке тартылбаган үлүшү эркектерге салыштырмалуу

2,3 ЭСЕГЕ
көп болду



Аялдардын эмгек акысынын эркектердин эмгек акысына карата катышы

69% түздү



Коомдук турмушка аялдардын катышуусу өсүп жаткандыгына карабастан, алар эркектерге караганда көп убакыт жумшап, акы төлөнбөгөн үй жумуштары менен алектенип келишет

(Убакыт бюджети – 2020)





9 - МАКСАТ.

ТУРУКТУУ ИНФРАСТРУКТУРАНЫ ТҮЗҮҮ, БААРЫН
КАМТЫГАН ЖАНА ТУРУКТУУ ИНДУСТРИЯЛАШТЫРУУГА
ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАРГА КӨМӨКТӨШҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Жургүнчүлөрдү ташуулар



11 802,3 млн.

жургүнчү-километрди түздү, алардын
ичинен автобус менен ташууларга

72% туура келди

2023-жылы өнөр
жайдын кошумча дүң
наркындагы **чакан**
ишканалардын
үлүшү

1,8%



Жүк жүгүртүүнүн

48%

автоунаа
транспортунан туура
келет



Иштетүү өнөр жайында
иштегендердин үлүшү

11,1%



99,0%

республикадагы калктын
мобилдик тармактар менен
камтылган аймакта жашашат



99,2%

Калктын жогорку ылдамдыктагы
интернетке (4G) туруктуу
жеткиликтүүлүгү бар

Атмосфералык абага катуу булгоочу заттардын чыгуусунун өсүшү менен катар

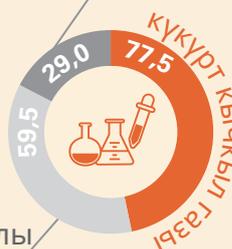
1 км² үчүн кг
газ түрүндөгү жана
суюк булгоочу
заттардын
чыгуусунун
төмөндөгөнү
байкалды



алардын
ичинен

көмүртек кычкылы

азот кычкылдары





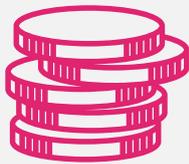
10 - МАКСАТ.

ӨЛКӨЛӨРДҮН ИЧИНДЕГИ ЖАНА АЛАРДЫН ОРТОСУНДАГЫ ТЕҢСИЗДИКТИ КЫСКАРТУУ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Эң аз камсыз болгон калктын орточо жан башына алгандагы кирешелеринин өсүү темпи

40%



6,7% түздү, бул бүткүл калк үчүн орточо **1,9 пайыздык** пункттан төмөн

Аялдардын

6% ашыгы



эл аралык укук тарабынан тыюу салынган белгилер боюнча **дискриминацияга же кысымга кабылганын билдиришкен** (КККИ-2023)

Медиандык маанисинен **50% төмөн** кирешеси бар калктын үлүшү



Калктын жашоо деңгээли

эң кедей квинтиль



Кыргыз Республикасынын калкынын тышкы миграциясы





11 - МАКСАТ.

ШААРЛАРДЫН ЖАНА КАЛКТУУ ПУНКТТАРДЫН АЧЫКТЫГЫН, КООПСУЗДУГУН, ЖАШООГО ЧЫДАМДУУЛУГУН ЖАНА ЭКОЛОГИЯЛЫК ТУРУКТУУЛУГУН КАМСЫЗДОО

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

2025-жылдын 1-январына карата
Кыргыз Республикасынын калкы

7,3 МЛН.
АДАМ



алардын **40%** ашыгы шаар конуштарында жашашат

15 жаш жана андан улуу курактагы калктын

63% ЖАКЫНЫ

коомдук унаанын жеткиликтүүлүгүн

ыңгайлуу деп эсептешет



Ташып чыгарылган катуу тиричилик калдыктарынын

56% Бишкек жана Ош шаарларына туура келди



2024-жылы **1 адамга**

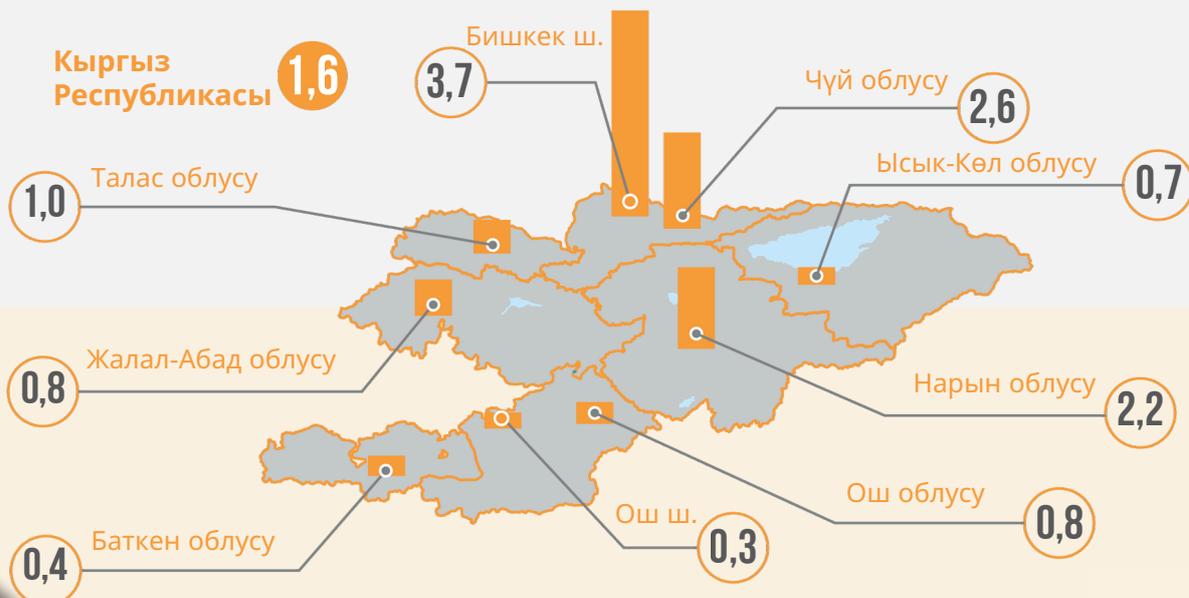
251,5 КГ



катуу тиричилик калдыктары түзүлдү

Калктуу конуштардагы жашыл өсүмдүктөрдүн жана массивдердин аянты

(1 000 адамга гектар)





12 - МАКСАТ.

КЕРЕКТӨӨНҮН ЖАНА ӨНДҮРҮҮНҮН
САРАМЖАЛДУУ МОДЕЛДЕРИНЕ ӨТҮҮНҮ
КАМСЫЗДОО

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары



Кыргызстан — Борбордук Азиядагы
суу ресурстары дээрлик толугу
менен өз аймагында түзүлгөн
жалгыз өлкө

Өнөр жай калдыктары
бир адамга



32 116 кг түздү



анын
ичинде

2 043 кг

коркунучтуу
калдыктар



Кыргыз Республикасы:

1. Коркунучтуу химиялык заттарга жана эл аралык соодадагы пестициддерге карата макулдуктун алдын ала негиздөө жол-жоболору жөнүндө Роттердам конвенциясынын;
2. Кооптуу калдыктарды чек ара аралык ташууну жана аларды жок кылууну контролдоо боюнча Базель конвенциясынын;
3. Туруктуу органикалык булгоочу заттар жөнүндө Стокгольм конвенциясынын;
4. Чоң аралыкка карата абанын чек ара аралык булганышы жөнүндө конвенциясынын **тарапташы болуп саналат.**

Суу керектөөнүн көлөмү

6,0 млрд. м³ жакыны,

түздү, алардын ичинен



өндүрүштүк керектөөлөргө



сугатка жана айыл чарбасын
суу менен камсыздоого,



турмуш-тиричилик жана
ичүүчү керектөөлөргө
колдонулган



Ташуу учурунда суунун чыгымы

Жалпы
чогултулган суу

9,3
млрд.м³



Жоготуулар

2,4
млрд.м³

ЖАЛПЫ ЧОГУЛТУЛГАН СУУНУН
26%





13 - МАКСАТ.

КЛИМАТТЫН ӨЗГӨРҮШҮНӨ ЖАНА АНЫН
КЕСЕПЕТТЕРИНЕ КАРШЫ КҮРӨШҮҮ БОЮНЧА
ШАШЫЛЫШ ЧАРАЛАРДЫ КӨРҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Кыргыз Республикасы кырсыктардын тобокелдигин азайтуу боюнча Сендай алкактуу программасынын негизги артыкчылыктарына ылайык иш алып баруу милдетин өзүнө алган. Анын алкагында «**2018–2030-жылдарга Кыргыз Республикасынын калкын жана аймактарын өзгөчө кырдаалдардан комплекстүү коргоо концепциясы**» жана анын 2-этапка 2023–2026-жылдарда Ишке ашыруу планы кабыл алынган (13.1.2).

Кыргыз Республикасы тарабынан **2000-жылдын майында** БУУнун Климаттын алкактык конвенциясы (БУУ КӨАК) ратификацияланган

Республиканын аймагында кооптуу

4 554 
жер көчкү коркунучу бар участкактор бар

Акыркы беш жылдын ичинде, Кыргыз Республикасында кырсыктардын кесепетинен **418** адам каза болгон *(COVID-19 пандемиясынан каза тапкандар эсепке алынбаганда)*

543 
калктуу конуш ар кандай деңгээлдеги жер көчкү процесстерине дуушар болгон

Жай өнүккөн кооптуу **8** түрүнүн **6** республиканын коркунучтардын ичинен аймагында орун алат

токой илдеттери



температуранын жогорулашы



дарыялардын агым режиминин өзгөрүшү

мөңгүлөрдүн аянтынын азайышы



кургакчылыктын айрым белгилери

жердин деградациясы



Республиканын аймагында ар кандай мүнөздөгү өзгөчө кырдаал катталган

133

Өзгөчө кырдаалдардан улам материалдык чыгым

1 347,2 МЛН. СОМ ТҮЗДҮ



Потенциалдуу кооптуу жерлерде

3 887



турак үйлөр жайгашкан

Өлкөдө жарып кетүү ыктымалдуулугу жогору болгон



45 бийик тоолуу көлдөр бар



3 103 сел бассейни бар



1 675 калктуу конуш коркунуч алдында турат



15 - МАКСАТ.

КУРГАКТЫКТЫН ЭКОСИСТЕМАЛАРЫН КОРГОО ЖАНА КАЛЫБЫНА КЕЛТИРҮҮ ЖАНА АЛАРДЫ САРАМЖАЛДУУ ПАЙДАЛАНУУГА КӨМӨКТӨШҮҮ, ТОКОЙЛОРДУ САРАМЖАЛДУУ ПАЙДАЛАНУУ, ЧӨЛГӨ АЙЛАНУУГА КАРШЫ КҮРӨШҮҮ, ЖЕРЛЕРДИН ДЕГРАДАЦИЯ ПРОЦЕССИН ТОКТОТУУ ЖАНА БИОЛОГИЯЛЫК АР ТҮРДҮҮЛҮКТҮН ЖОГОЛУУ ПРОЦЕССИН ТОКТОТУУ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Токой фондунун жалпы аянты

2,5 МЛН.
ГЕКТАРДЫ түздү,



анын ичинен

1,3 МЛН. ГЕКТАРГА
ЖАКЫНЫ

же өлкөнүн жалпы аянтынын
6,4% токой менен капталган
аянтка туура келет



Корголуучу аймактары менен курчалган жерлердин биологиялык ар түрдүүлүгүнүн маанилүү объектилеринин жалпы аянты, өлкөнүн жалпы аянтынын

6,9% түзөт



Кыргызстандын аңчылык чарбаларында



215 926
канаттуулар



178 490
териси баалуу
жаныбарлар



51 288
туяктуулар

жашайт

Кыргыз Республикасынын аймагында



10 мамлекеттик
жаратылыш
коруктары

578,6 миң га



13 мамлекеттик
жаратылыш
парклары

726,8 миң га



16 - МАКСАТ.

ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮНҮН КЫЗЫКЧЫЛЫГЫНДА ТЫНЧТЫКТЫ СҮЙГӨН ЖАНА АЧЫК КООМ КУРУУГА КӨМӨКТӨШҮҮ, БАРДЫГЫ ҮЧҮН СОТ АДИЛЕТТИГИНЕ ЖЕТҮҮНҮ КАМСЫЗДОО ЖАНА БАРДЫК ДЕҢГЭЭЛДЕРДЕ КЕҢИРИ КАТЫШУУГА НЕГИЗДЕЛГЕН НАТЫЙЖАЛУУ ЖАНА ОТЧЕТТУУ МЕКЕМЕЛЕРДИ ТҮЗҮҮ

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

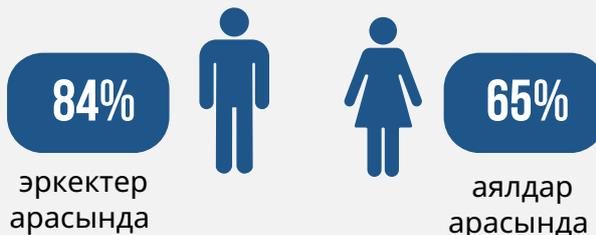
5 ЖАШКА ЧЕЙИНКИ
БАЛДАРДЫН ТУУЛГАНДЫГЫ
99,5% мамлекеттик
органдарда
катталган
(КККИ-2023)



15 ЖАШТАН ЖАНА АНДАН УЛУУ
курактагы калктын



76% ашыгы караңгыда өз
районунда жалгыз жүргөндө
өздөрүн коопсуз сезишет



Багуучу адам тарабынан кандайдыр
бир физикалык жазага
же психологиялык агрессияга
кабылган балдардын үлүшү
(КККИ-2023)



Саясий жана административдик кызматтарды
ээлеген мамлекеттик кызматкерлер





16 - МАКСАТ.

ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮНҮН КЫЗЫКЧЫЛЫГЫНДА ТЫНЧТЫКТЫ СҮЙГӨН ЖАНА АЧЫК КООМ КУРУУГА КӨМӨКТӨШҮҮ, БАРДЫГЫ ҮЧҮН СОТ АДИЛЕТТИГИНЕ ЖЕТҮҮНҮ КАМСЫЗДОО ЖАНА БАРДЫК ДЕҢГЭЭЛДЕРДЕ КЕҢИРИ КАТЫШУУГА НЕГИЗДЕЛГЕН НАТҮЙЖАЛУУ ЖАНА ОТЧЕТТУУ МЕКЕМЕЛЕРДИ ТҮЗҮҮ

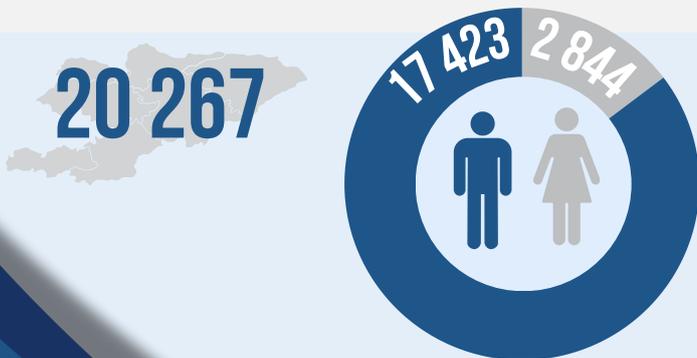
Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Кол салуулардан болгон өлүм (адам)

Кыргыз Республикасы **27**



Кылмыш жасаган адамдардын саны (адам)



15–49 жаштагы аялдардын

6,2%

акыркы бир жыл ичинде дискриминацияга же кысымга кабылганын билдиришкен
(КККИ-2023)





17 - МАКСАТ.

ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ КЫЗЫКЧЫЛЫГЫНДА ГЛОБАЛДЫК ӨНӨКТӨШТҮКТҮН АЛКАГЫНДА ИШТЕРДИ ЖҮЗӨГӨ АШЫРУУ ЖАНА АКТИВДЕШТИРҮҮ КАРАЖАТТАРЫН ЧЫҢДОО

Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары



75%
АШЫГЫ

Салыктык келип түшүүлөр бюджеттик ресурстарды толуктоонун негизги булагы болуп саналат

2023-жылы мамлекеттик бюджеттин кирешелери

392,1
млрд. сом

29,4%
ИДПга карата



86% АШЫГЫ

Интернетти колдонгон 15 жаштагы жана андан улуу курактагы калктын үлүшү

88%

шаар конуштарында

86%

айыл жергесинде

Интернетти колдонгондордун эң көп бөлүгү төмөнкүлөргө туура келет

15–28 жаштагы жаштарга

жогорку билимдүү калкка



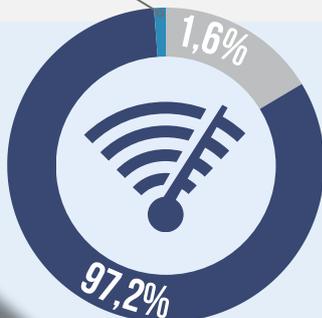
91%



93%

Стационардык кең тилкелүү Интернет абоненттеринин бөлүштүрүлүшү

1,2%



- 256 КБИТ/С ТАРТА 2 МБИТ/С ЧЕЙИН
- 2 МБИТ/С ТАРТА 10 МБИТ/С ЧЕЙИН
- 10 МБИТ/С ТАРТА ЖАНА ЖОГОРУ



17 - МАКСАТ.

ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ КЫЗЫКЧЫЛЫГЫНДА
ГЛОБАЛДЫК ӨНӨКТӨШТҮКТҮН АЛКАГЫНДА
ИШТЕРДИ ЖҮЗӨГӨ АШЫРУУ ЖАНА
АКТИВДЕШТИРҮҮ КАРАЖАТТАРЫН ЧЫҢДОО

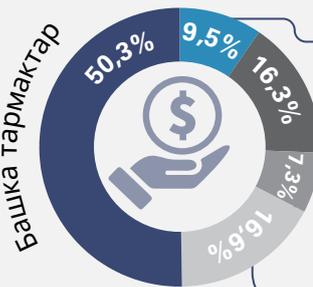
Кыргыз Республикасынын 2024-жылынын цифралары жана фактылары

Макроэкономикалык көрсөткүчтөрүнүн панели

ИДП түзүмүндө 2023-жылы

50% жакыны

төмөнкү тармактарга туура келди



Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык улоочулук

Өнөр жай

Курулуш

Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдерди оңдоого

Импорт **12,5** млрд. АКШ доллары



Импорттук келип түшүүлөрдүн көлөмү экспорттук жөнөтүүлөрдүн көлөмүнөн **2,5 ЭСЕГЕ** ашты

Экспорт **5,1** млрд. АКШ доллары

Мамлекеттик бюджеттин профицити

37,7 млрд. сом



Тышкы соода жүгүртүү

17,6 млрд АКШ доллар



суммасында түзүлдү жана 2023-жылга салыштырмалуу

10,9% өстү

Тике чет өлкөлүк инвестициялардын көлөмү (чыгууларды эсепке албаганда)

1 029,7 млн АКШ долларын түздү

бул 2023-жылга салыштырмалуу **21,9%** көп



Керектөө бааларынын жана тарифтеринин индекси

(мурунку жылга карата пайыз менен)

